

عنوان مقاله:

بررسی تحلیلی پارچه های سفید دوزی نیمه‌ی اول سده‌ی نوزدهم دوره قاجاریه (با رویکرد بر ایجاد نقش)

محل انتشار:

نخستین همایش بین المللی هنر و صناعات در فرهنگ و تمدن ایرانی اسلامی با تاکید بر هنرهای روبه فراموشی (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

معصومه طوسی - عضو هیئت علمی گروه طراحی و چاپ پارچه دانشکده هنر دانشگاه سمنان. کارشناسی ارشد ارتباط تصویری

انسبه باستانی - فارغ التحصیل رشته کارشناسی طراحی و چاپ پارچه دانشگاه سمنان

خلاصه مقاله:

بخشی از فرهنگ مردم یک جامعه در ذوق، سلیقه و رویکردهای آنان در پارچه و پوشاک با پیشینه تاریخی و اعتقادات دینی تجلی می‌ابد. سوزندوزیهای سنتی ایرانی یکی از هنرهای ملی و صنایع دستی کشورمان است. با استفاده از انواع سوزن، ضمن بهره‌گیری از انواع نخ‌های رنگین یا فلزی، همراه با عملیات تکمیلی دیگر بر روی پارچه آثار ارزنده‌ای را می‌توان در این هنر پدید آورد. مهم‌ترین کاربرد رودوزی‌های ایرانی، تزئین لباس و پوشاک بوده است. همچنین برای تزیین سجاده، جانماز، جا قرآنی، پوشش برای وسایل منزل نیز کاربرد داشته است. نمونه‌ی سوزندوزی موجود در این پژوهش از نوع سفیددوزی است، یعنی از نخ سفید جهت نقش‌اندازی بر روی یک پارچه سفید استفاده می‌شود. هدف از پژوهش حاضر بیان نوع و نحوه‌ی این رودوزی بر روی پارچه‌های موجود در نیمه اول سده نوزدهم دوره قاجاریه است. دوره فوق‌الوجه هنر رودوزی از نظر مهارت فنی و ریزه‌کاری با توجه به نمونه‌های موجود می‌باشند. به ویژه که تزیینات بر روبلباس و پارچه‌ها نشان‌دهنده قدمت هنر این مرز و بوم و جلوه بخشیدن به وقار و شخصیت افراد و هویت ملی و مذهبی آنان بوده است و نشانگر توجه بیشتر مردم به هنرهای تزیینی است. روش این پژوهش استفاده از تحلیل بصری و توصیفی نوع پارچه به کارگرفته شده و نخ و نقش ایجاد شده می‌باشد. این جستار به منظور بررسی تغییرات ساختار پارچه و سیر تغییرات تجسمی نقوش در هنگام سوزندوزی و ترکیب بندی آنها در قالب طراحی و تزیین پارچه انجام گرفته است. نتایج، نشانگر آن است که در این نوع دوخت، بافت پارچه مورد نظر فقط با ساختار تار و پود عمودی عمود بر هم امکان است. برای نقش‌اندازی بر روی پارچه باید ابتدا شمارش تار و پود صورت گیرد سپس کشیدن بخشی از نخ‌های تار و پود و استفاده از همین نخ‌ها و دوخت نقشمایه‌ها، نقش‌ها شکل می‌گیرد. دلایل استفاده از این طرح‌ها و این نوع سوزندوزی علاوه بر زینت به عنوان عنصری در پارچه، جنبه کاربردی نیز داشته است.

کلمات کلیدی:

سفید دوزی. نقش‌اندازی. نقشمایه. دوره قاجار

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/527413>

